

קובץ
תוך הנחל

דיבורים נוראים ונפלאים שנאמרו
בשבת קודש פרשת וישב תשע"א

מפ"ק כ"ק הרה"צ מוהרא"ש שליט"א

יוצא לאור חודש כסליו תשע"ב

תוך הנחל

ליל שבת קודש פרשת וישב ה'תשע"א

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ער"ה, המדבר מן הנרות שנעשים על ידי קיום המצוות, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, דע שכל מצוה ומצוה שעושים, נעשה ממנה נר אחד (עיין זוהר תרומה קס"ו), וכשנסתלק האדם, אם היא נשמה גדולה שהיא יקרה מאד בעיני השם יתברך, אזי נותנין לה להיות מחפש בגנויא דמלכא, שיחפש ויקח לו מה שירצה מגנוי המלך יתברך, וזהו תכלית כל תענוגי עולם הבא, ולחיפוש צריכין נרות, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים י:): 'שחיפוש בנרות', ולמדו מפסוק: "נר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי במן", והנרות נעשין מן המצוות, בבחינת: "נר מצוה" (משלי ו), ואצל אלו הנרות, מחפשת הנשמה אחר ההסתלקות בגנויא דמלכא, וזה בחינת "במתים חפשי", 'כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצוות' (שבת קנא:), 'חפשי' היינו בחינת החיפוש שנעשה מן המצוות, כי המצוות הם נרות שעל ידם החיפוש: אבל יש צדיק שממית

עצמו בחייו, וגם בעודו בחיים הוא מחפש בגנוי אביו, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה בתורה זו סוד נורא ונפלא מאד, שמכל מצוה שאדם זוכה לקיים, נעשה ממנה "נר", שעל ידה יזכה לחפש באוצרות מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, כי יש אוצרות של השגות אלקות הגנוזים אצל הקדוש ברוך הוא, שהם הדביקות השלימה והאמיתית בו יתברך, והם עיקרי תענוגי ושעשועי הגן עדן ועולם הבא, אבל כדי לחפש ולמצוא את האוצרות, צריכים נרות, כי סביבם יש חושך, ואי אפשר לראות כלום, אבל מיד כשמדליקים נר, נעשה אור, ויכולים לחפש ולמצוא האוצרות הנוראות האלה, ומגלה רביז"ל, שהנרות נעשים על ידי המצוות, כי לפני שאדם זוכה לקיים מצוות ה', הוא שרוי בחושך גדול, כי רמ"ח איבריו ושם"ה גידיו, המכוונים כנגד רמ"ח מצוות עשה ושם"ה מצוות לא תעשה, עדיין אינם מאירים באור אלקותו יתברך, והוא שוכן בחושך גדול, אבל מיד כשזוכה לקיים אפילו אחת מתרי"ג מצוות התורה, ואינו מתפעל שבאה לו בקושי גדול, ומרגיש כאילו החושך מסבב אותו מאד, על ידי זה מדליק נר, ומתחיל להאיר אצלו אור ה' יתברך, ועל ידי נר זה יזכה לחפש בגנוי דמלכא, ולמצוא עוד אוצרות נוראים של השגות אלקות באוצרות מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

והנה רביז"ל מדייק לומר אם היא "נשמה גדולה" שהיא יקרה מאד בעיני השם יתברך, אזי נותנין לה להיות מחפש בגנזיא דמלכא, שיחפש ויקח לו מה שירצה מגנזי המלך יתברך, ויש להבין, איזו נשמה אינה גדולה ויקרה בעיני השם יתברך? הלא כל נשמה היא חלק אלוק ממעל, הבאה מרום גבהי מרומים, ובוודאי היא גדולה ויקרה בעיני השם יתברך, ומהי ההגדרה של "נשמה גדולה"? אבל מבואר בזוהר הקדוש (הקדמת בראשית דף ד.), שעיקר גדולת הנשמה נמדדת כפי שהיתה חזקה לעמוד על עמדה בזה העולם, ולא נחלשת כלל, רק הפכה חושך לאור ומרירות למתיקות, וכמו דאיתא שם, זכאה מאן דקאים בההוא עלמא כעמודא תקיף בכולא (אשרי מי שעומד בעולם התחתון כעמוד חזק), מאן מנכון די חשוכא מהפכן לנהורא, (מי מכם שבמעשיו הטובים מהפך מדת הדין החשוכה למדת הרחמים המאירה), וטעמין מרירא למתקא, עד לא ייתון הכא, (וטועם מר למתוק, שממתיק מרירת הדין והיסורין למתיקות על ידי שמחתו, עד שלא יבוא לכאן לעולם הבא), מאן מנכון דמחכאן בכל יומא לנהורא דנהיר (כי מכם שמחכה בכל יום לאור שיאיר באלקותו יתברך), עיין שם, הרי מבואר בדברי הזוהר, שעיקר גדולת ומעלת הנשמה, כשיכולה להפוך חושך לאור ומר למתוק, ודייקא כשעוברים עליה כל מיני צער ויסורים בזה העולם, ומסובבת עם חושך ומרירות גדולה, אם אף על פי כן מתחזקת בידיעת אמתת מציאותו יתברך, על ידי זה מהפכת כל החושך לאור, וכל המרירות למתיקות, ובזה נמדדת כל מעלתה וגדולתה, ודייקא נשמה זאת מקבלת נרות נפלאות לחפש

ולבקש בגנזי אוצרות המלך, כי עשתה זאת כל ימי חייה, להפוך חושך לאור, ולהחזיק מעמד בכל אשר עבר עליה, וזה אשר הדליק נרות רבים המאירים לפניה תמיד, ועל ידי זה זכתה למעלה עליונה.

וזה אשר מסיים רביז"ל, "אבל יש צדיק שממית עצמו בחייו, וגם בעודו בחיים הוא מחפש בגנזי אביו", כי זה נקרא "ממית עצמו בחייו", כשסובל צער ויסורין ומחלוקת ושפיכות דמים, עד ששמו הוא ללעג ולקלם בעיני הבריות, שזה נחשב למסירות נפש ממש (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ר"ם), ועם כל זה יש לו מדת ההתחזקות, ויודע שהשם יתברך נמצא בכל אשר עובר עליו, ובהתחזקות זו מדליק נרות נפלאים גם בחיים חיותו בעולם הזה, עד שזוכה לחפש בגנזי אביו בעודו בעולם הזה, ומאירים אצלו השגות אלקות במדריגה עליונה מאד, כי הכל תלוי במדת ההתחזקות, ומי שמתחזק כראוי, זוכה למעום אור הגנוז לצדיקים לעתיד לבא, ולכן אשרי מי שזוכה להתחזק בכל מצבי החיים, ולא ליפול בדעתו כלל מכל מה שעובר עליו, רק ממשיך לקיים מצוות ה' ולהדליק נרות קדושים, כי אז אור השכינה הקדושה יאיר אצלו באור נערב ונפלא מאד, וירגיש תענוגי הגן עדן בחיים חיותו בעולם הזה, ועולמו יראה בחייו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (בראשית ל"ז) וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען, ופירש"י, אחר שכתב לך ישובי עשיו ותולדותיו בדרך קצרה, שלא היו ספונים וחשובים לפרש האידך נתישבו וסדר

מלחמותיהם וכו', פירש לך ישובי יעקב ותולדותיו בדרך ארוכה, כל גלגולי סיבתם, לפי שהם חשובים לפני המקום להאריך בהם וכו', משל למרגלית שנפלה בין החול, אדם ממשמש בחול וכוכרו בכברה עד שמוצא את המרגלית, ומשמצאה, הוא משליך את הצרורות מידו ונוטל את המרגלית, עיין שם, והנה אם נתבונן בדברי רש"י, נראה שמרומז בו כל דברי רביז"ל הנ"ל, כי התורה הקדושה כותבת מקודם דרך קצרה את ישובי עשיו ותולדותיו שאינם ספונים וחשובים, כי הרשעים אינם יודעים להחזיק מעמד בכל אשר עובר עליהם, ונשארים בחושך ואפילה הן בעולם הזה והן בעולם הבא, אבל מיד שבא לספר מישובי יעקב ותולדותיו, ומכל הצרות והיסורין שעברו עליהם עד בואם למצרים, בזה האריך התורה לספר מכל פרט ופרט, מכל אשר סבלו, ומכל אשר עבר עליהם, כי זהו עיקר מעלת הצדיקים, שיוודעים להחזיק מעמד בכל אשר עובר עליהם, וזהו עיקר גדולתם ומעלתם בעולם הזה ובעולם הבא, ובוודאי יוצאים מזה לימודים נפלאים לכל צאצאיהם בכל הדורות, שילמדו להחזיק מעמד בכל מצבי החיים, ולא ליפול בדעתם כלל.

וזה המשל שנותן רש"י, "למרגלית שנפלה בין החול", המרגלית היא נשמה מישראל שנמשלה לאבן טוב בכתר המלך (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סוף סי' ו'), כי כל נשמה מישראל יש לה כח להאיר לעצמה ולכל העולם כולו, כאבן טוב המאירה גם בתוך החושך, וכל אבן ראויה להיות קבועה בכתר המלך, כי זה עיקר כבוד ותפארת המלך, כשכל עבדיו סמוכים וקרובים אליו, אבל היא נפלה בין החול, היינו

בין החושך והקליפות המסתירים ממנה אורו יתברך, והיא מעורבת בין הגויים ואומות העולם, שלועגים וצוחקים מחשיבותה, ואי אפשר לראות מעלתה וגדולתה, ומהי העצה? "אדם ממשמש בחול וכוברו בכברה עד שמוצא את המרגלית", היינו החיפוש והביקוש על ידי הנרות של המצוות, כי על ידי כל מצוה ומצוה מדליק נר קדוש, שמאיר אור השם יתברך אצלו, עד שזוכה לראות החילוק וההפרש בינו לבין גוי ואומות העולם, שהם הקליפות השוכנות סביבו, ואז מוצא את המרגלית, שמאירה באור גדול מאד, כי נשמות ישראל יודעים איך להחזיק מעמד בכל מה שעובר עליהם, ואף פעם אינם נפרדים ממלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ואז נקבעים בכתר המלך, וזוכים להשיג השגות עליונות, מה שאין בן הגוים ואומות העולם, מיד כשעובר עליהם צרות ויסורים, בועטים בהם, ובורחים מלפני המלך, ומתרחקים ממנו לגמרי, שזהו סוף המשל "ומשמצאה, הוא משליך את הצרורות מידו ונוטל המרגלית", כי אחר שנתגלה מעלת האבן טוב מתוך החול והחושך, ורואה את מעלת נשמות ישראל נגד הגוים ואומות העולם, אזי משליך הצרורות שהם הקליפות מידו, ונוטל המרגלית וקובע אותן בכתר המלך, כי דייקא כשמסתכלים על מעלת וחשיבות ישראל מתוך הגריעות והשפלות של אומות העולם, אזי אורם מאיר ביותר, וכולם מכירים את מעלתם.

וזוהי הסמיכות של וישב יעקב וכו', לישובי עשיו ותולדותיו, כדי להראות החילוק וההפרש בין נשמות ישראל הקדושות לבין הגוים

ואומות העולם, כי הגוים ואומות העולם נשארים בתוך החול והחושך, ואינם מאירים כלל, מה שאין כן נשמות ישראל, אפילו כשעוברים עליהם כל מיני קטנות ויסורין, רחמנא ליצלן, שהם כלליות ירידת יעקב ובניו למצרים, אף על פי כן הם מאירים באור גדול מאד, והם נקבעים בכתר המלך, וזוכים למעלה עליונה, והשם יתברך יזכינו להחזיק מעמד בכל מצבי החיים, ולהפוך כל מיני חושך לאור, ונזכה להיות קשורים ודבוקים בו יתברך בדביקות אמיתית ונצחית מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת וישב ה'תשע"א

בסעודה שלישית, סעודת רעוא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביו"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רנ"ד המדבר מגודל מעלת העינים, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביו"ל אומר, עינים הם דברים עליונים וגבוהים מאד, והם רואים תמיד דברים גדולים ונוראים, ואם היה האדם זוכה לעינים כשרים, היה יודע דברים גדולים רק ממה שעניו רואות, כי הם רואות תמיד, אך שאין יודע מה

רואה, כמו למשל כשמעבירין דבר לפני עיני האדם בהעברה ובמהירות גדול, ואזי אין האדם יודע מה ראה, והנה אף שבשעה שהעבירו הדבר לפני עיניו, בוודאי ראה אותו בראיה גמורה, עם כל זה אין יודע מה ראה, כי אף שעניו ראו הדבר בשלימות, עם כל זה מחמת המהירות לא היה פנאי בכדי שיביא הראות להדעת שידע מה ראה, כי לידע הדבר שראה זה תלוי בדעת, ולזה צריך קצת זמן, שישהה קצת הדבר הנראה לפני עיניו, בכדי שיבוא ויושיט כח הראות להדעת את הדבר הנראה, כדי שידע בהדעת מה ראה, ומחמת המהירות לא ראה הדבר רק בכח הראות, אבל לא היה זמן להושיט הדבר להדעת, ועל כן אינו יודע מה ראה, וכן האדם רואה בעיניו תמיד דברים גדולים (היינו מראות וחזיונות), אך שהוא כמו שמעבירין לפניו בהעברה בעלמא ובמהירות גדול, על כן אינו יודע מה ראה, והבן, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש ג"י, כי הנה בני אדם תמהים מאד, מאיפוא יש כח לצדיקים לראות מראות וחזיונות עליונים, ולהסתכל בדברים עליונים שאין בני אדם אחרים רואים כלל, ורביז"ל מגלה בתורה זו, שבאמת כל אחד ואחד רואה מראות וחזיונות עליונים, כי העינים בעצמן יש להם כח עליון מאד לראות רוחניות אלקות מכל הבריאה, רק המראה הולך במהירות גדולה כזאת, עד שאין זמן לשכל להבין מה שהעינים רואות, ולכן נחשב כאילו לא ראו כלום, כי כח הראות מחובר משני דברים, אור ישר ואור חוזר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"ג, וסי' ס"ה).

וסי' ע"ו), אור ישר הוא האור היוצא מן העינים אל הדבר הנראה, ומכה בו, ואור חוזר הוא האור החוזר מן הדבר הנראה אל השכל, אבל אם הדבר הנראה עובר לפני העינים במהירות גדולה מאד, אזי אין זמן לשכל לתפוס ולהבין מה שראה, ולכן אינו יודע מה ראה, אבל במציאות העינים ראו את הדבר, וכן הוא במראות עליונות, תמיד עוברים לפני עיני אדם דברים עליונים ונוראים מאד, אבל המראה כל כך במהירות, עד שאין זמן לשכל להבין מה שראה, ורק מי שקידש ומיהר עיניו ושכלו באמת, יכול לתפוס גם דברים דקים ורוחניים העוברים לפני עיניו במהירות גדולה, ויודע היטב מה שראה, נמצא שבאמת כולם רואים, אבל רק הצדיקים יש להם קדושת השכל להבין מה שראו, ומחמת זה הם קשורים ודבוקים תמיד בו יתברך בדביקות אמיתית.

נמצא שעיקר עבודת אדם, לקדש ולטהר עיניו ושכלו כל כך, עד שיוכה לראות אלוקותו יתברך מכל הבריאה, וכמבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' א'), שצריך להסתכל על החכמה והשכל שיש בכל דבר, ולהתקרב אל השם יתברך על ידי אותו דבר, כי העינים הן משרתי השכל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ה), והם הכלים המשיגים אלקותו יתברך הנמצא בכל דבר, ומביאים אותה חזרה אל השכל, ומחמת זה העינים והלב תמיד מקושרים זה בזה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה כ"ח:): שורייני דעינא באובנתא דלבא תליא, ראיית העין תלוי בהבנת הלב, כי כל דבר הנראה, מוכרח להגיע להבנת הלב, וכשאדם מכין לבו להבין אלקות מכל דבר, אזי עיניו

רואות אלקות מכל דבר, שזהו ענין השגת "אריך אנפין" דקדושה, שבכל צד שפונה, ומכל דבר שרואה, משיג רק אלקותו יתברך, היפוך "אריך אנפין" דקליפה, שרואה מכל דבר רק תאוות רעות ודברים אסורים רחמנא ליצלן (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רמ"ב), ועל כן אם אדם רוצה לראות מראות וחזיונות עליונים, צריך מקודם להכין היטב את לבו, ולהתבונן אלקות מכל הבריאה, ואז בוודאי תראינה ותשגנה העינים שלו אותם.

וזה מה שמצינו שהעינים הן עיקרי קיום האדם, ובלעדיהן נחשב אדם למת רחמנא ליצלן, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (גדרים ס"ד): סומא חשוב כמת, כי כל זמן שיש לאדם עינים טובות, ורוצה לראות אלוקותו יתברך מכל הבריאה, זה סימן שהוא חי, ולבו חזק ובריא, ואם יתמיד בעבודתו יתברך, ויחפש את אלקותו יתברך מכל הבריאה, יזכה לראות דברים עליונים וגבוהים מאד, אבל תיכף ומיד כשנופל לבחינת "רע עין" חס ושלום, ורואה רק דברים רעים ותאוות רעות, רחמנא ליצלן, זה סימן על מיתת הלב, והוא נחשב כמת רחמנא ליצלן (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ד), ולכן אשרי מי שמכין לבו לראות אלקותו יתברך מכל הבריאה, ותמיד מבקש ומתפלל אל השם יתברך, שיזכה לראות אלקות מכל הבריאה, כי אז יאירו עיניו באור אלקותו יתברך המאיר בכל הארץ, ויזכה לראות דברים עליונים וגבוהים מאד, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בשנאת השבטים את יוסף הצדיק, וברדיפתם אותו, כמה פעמים מוזכר ענין של "ראיה", וכמו שכתוב (ל, ד) "ויראו" אחיו כי אותו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אותו, וכן אחר כך ברדפם אותו (פסוק י"ח), "ויראו" אותו מרחוק ובשרם יקרב אליהם ויתנכלו אותו להמיתו, וכן אחר כך בשעת מכירתו (פסוק כ"ה), וישאו עיניהם "ויראו" והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד, ויש להבין למה כל פעם מוזכר ענין של "ראיה", שנראה כמו עיקר הסיבה לשנאתם ורדיפתם היתה "הראיה", והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הכל תלוי בעינים, וכפי הכנת הלב, כך ראיית העינים, ועיקר החסרון היה מה שלא הכינו לבם לדון יוסף לכף זכות, ולהבין מעשיו לטוב, ועל כן ראו בו רעות, שזהו "ויראו" אחיו כי אותו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלום, וכתבו המפרשים, וישנאו אותו, בלב, ולא יכלו דברו, בפה (עי' פירש"י), כי שנאת הלב גרמה להם לראות רעות אצל יוסף הצדיק, ולרדוף אותו, והיה להם להבין שאם יעקב אוהב ומקרב יוסף ביותר, בוודאי יש לו טעם הגון לזה, ולמה להם לשנוא אותו מחמת זה.

וכן "ויראו" אותו "מרחוק" ובשרם יקרב אליהם ויתנכלו אותו להמיתו, ופירש האור החיים הקדוש, ויראו אותו "מריחוק" הלבבות, עיין שם, כי תיכף ומיד שריחקו את לבבם ממנו, ולא רצו להבין את מעשיו לטוב, ממילא ראו עיניהם בו רעות, ולכן ויתנכלו

אותו להמיתו, כי מדת רע עיין ומיתת הלב תלויות זו בזו, ואם מטרים הלב לטוב, אזי גם העינים רואות רק טוב.

וכן וישבו לאכל לחם וישאו עיניהם "ויראו" והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד, כי בשעת האכילה צריכין לקבל הארת הרצון להשתוקק אחריו יתברך ברצון המופלג, וכמו שכתוב (תהלים קמ"ה) עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ז'), אבל מחמת שהיטו לבבם מאהבת יוסף הצדיק, וזרקו אותו בבור, לכן דייקא בשעת האכילה "ויראו" והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד, שראו ארחת ישמעאלים, שהוא הרע של אומות העולם, והחליטו למכור יוסף אליהם, כי הכל תלוי בראיית העינים שהיא כפי הכנת הלב.

ולזאת מצינו גם אצל יהודה, שהיה אחראי ביותר על מכירת יוסף, וכמו שפירש"י על הפסוק (בראשית ל"ח פסוק א') וירד יהודה וגו', שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם, עיין שם, שתחילת צרותיו היו על ידי ראיה, וכמו שכתוב (שם פסוק ב') "וירא" שם יהודה בת איש כנעניו ושמו שוע ויקחה וגו', כי אחר כך מתו שני בניו ומתה בת שוע אשתו, והלך לגזו צאנו, ואירע לו המעשה עם תמר כלתו, וגם שם כתיב (פסוק מ"ו) "ויראה" יהודה ויחשבה לזונה, שהכל בא לו על ידי כח הראיה, מדה כנגד מדה, כמו שהתנהג עם הראיה כלפי יוסף אחיו.

וזה מה שמעידה התורה הקדושה על עוצם קדושת יוסף הצדיק (בראשית מ"ט) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, ואמרו חכמינו הקדושים (זבחים ק"ח:) שהעין שלא רצתה לזון מאשת אדוניו, זכה לברכת עולי עין, וכן אמרו (ברכות ב.) שאין עין הרע שולטת בזרעו, כי בזה שגבה קדושת יוסף הצדיק על כולם, שהיה לו מדת טוב עין, הבאה מלב טוב, וראה רק אלקות מכל דבר, ולכן רצה רק להטיב לכולם, ועל ידי זה ניצול מכל הרע שרצו לעשות לו, ולבסוף כולם ניצלו בכוחו ובזכותו, ונתקיים בו (משלי כ"ב) טוב עין הוא יבורך.

וזה עוצם קדושת ימי חנוכה, שאז ניצלו נשמות ישראל מטומאת היוונים, שהחשיכו עיניהם של ישראל בגזירותיהם (בראשית רבה פרשה ב' סי' ד), "עיניהם" של ישראל דייקא, כי רצו לכבות אור העינים, שלא יראו האלקות שיש בכל דבר, וממילא יתעקמו לבם ויראו רק רע וטומאה, חם ושלום, ועל כן אמרו כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, "קרן השור" דייקא, שמרמוז על קדושת יוסף הצדיק, שזכה לקדושת העינים, כי על יוסף נאמר (דברים ל"ג) בכור שורו הדר לו, ושור הוא לשון הסתכלות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' א'), כי רצו לבטל קדושת הסתכלות זאת מנשמות ישראל חם ושלום, שלא יראו אלקותו יתברך מכל דבר, אבל הצדיקים שבדור התגברו עליהם בכה גדול, וצעקו ואמרו "מי כמוכה באלים ה'", והכניעו טומאתם, ועל ידי זה זכו לנשם הגדול בנרות המנורה, שעיקרה עשויה לראות אור השכינה המתגלה מתוכה, וכמו שאומרים (בנוסח הנרות הללו), ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא "לראותם" בלבד, כי

מתוך נרות חנוכה מתגלה אור הגנוז שלעתיד לבא, ואנחנו זוכים להמשיך על עצמינו את אור השכינה, ולקדש עינינו בקדושה עליונה, עד שנראה רק אלקותו יתברך מכל דבר, והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו אור ימי חנוכה הקדושים, ונזכה לקדש עינינו באור עליון מאד, עדי נזכה לעלות ולהכליל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

